

PROGRAM STUDIÓW
od roku akademickiego 2019/2020

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA KIERUNKU STUDIÓW

Nazwa kierunku studiów:	<i>Bezpieczeństwo narodowe</i>	
Poziom kształcenia:	studia drugiego stopnia, PRK-7	
Profil kształcenia:	praktyczny	
Forma studiów:	studia stacjonarne / niestacjonarne	
Dyscypliny naukowe/artystyczne	liczba ECTS	%
wiodąca (ponad 50% efektów uczenia się): nauki o bezpieczeństwie	108	90
pozostałe:		
historia	9	7,5
nauki o polityce i administracji	3	2,5
Wskazanie związku z misją Uczelni i strategią jej rozwoju:	<p>Uwzględniając działania Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie w zakresie badań naukowych, jak również kształcenia przede wszystkim w obszarach nauk społecznych i humanistycznych, celem kierunku studiów drugiego stopnia <i>Bezpieczeństwo narodowe</i> jest włączenie się w charakter tych działań, w tym przede wszystkim z uwagą skierowaną na zapewnienie warunków poszerzenia rozwoju członków społeczności akademickiej. <i>Bezpieczeństwo narodowe</i> stanowi szczególną możliwość inicjowania i realizacji przedsięwzięć o charakterze środowiskowym, regionalnym, krajowym, a nawet międzynarodowym, które są uwzględniane w celach Uczelni, a wykraczają poza dotychczasowe założenia naukowe i edukacyjne, sprzyjając rozwojowi Uczelni i jej oddziaływaniu na społeczność miasta Częstochowa, na nasz region i kraj. Dzięki programowi praktyk trzymiesięcznych współpraca z różnymi ośrodkami w Częstochowie i okolicach umożliwia zwiększenie wpływów środowiska uczelnianego na te obszary w tym także zapewnia Uczelni szerszy odbiór w społeczności młodych ludzi.</p> <p>Celem strategicznym kierunku studiów drugiego stopnia <i>Bezpieczeństwo narodowe</i> jest podniesienie prestiżu Uczelni, zapewnienie oferty edukacyjnej opartej o wysoki poziom badań naukowych, pod kierunkiem</p>	

wyspecjalizowanej w tym zakresie kadry oraz odpowiednich, atrakcyjnych miejsc odbywania praktyk studenckich. Studia drugiego stopnia na kierunku *Bezpieczeństwo narodowe* są jedyną taką ofertą edukacyjną w regionie.

Studia drugiego stopnia *Bezpieczeństwo narodowe* wpisują się także do istotnego celu Uczelni, jakim jest tworzenie atrakcyjnej oferty studiów, szczególnie nacisk położony na dbałość o przygotowanie absolwentów do rywalizacji na rynku pracy. Kluczowymi aspektami strategii w tym zakresie są m.in. wykształcenie umiejętności analizy zjawisk występujących w rzeczywistości społeczno-politycznej, ekonomicznej, gospodarczej kraju a także na arenie międzynarodowej związanych z bezpieczeństwem, rozumienie procesów przemian i kształtowania zintegrowanego, globalnego oblicza dzisiejszego świata, wypracowanie świadomości i aktywnego uczestnictwa w życiu politycznym i społecznym a przede wszystkim zdolność do realizowania się w zawodach związanych z polityką bezpieczeństwa, ze strukturami politycznymi, administracyjnymi i gospodarczymi.

Włączony w ofertę edukacyjną Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie kierunek studiów drugiego stopnia *Bezpieczeństwo narodowe* stanowi korzystną dla Uczelni płaszczyznę do podniesienia poziomu badań naukowych, przyczynia się do poszerzenia kadry naukowej Uczelni o wyspecjalizowanych w zakresie bezpieczeństwa narodowego samodzielnych pracowników naukowych i adiunktów. Kierunek zapewnia także Uczelni wzrost liczby projektów badawczych (m.in. własnych, habilitacyjnych, rozwojowych, celowych) w ramach konkursów ogłaszanych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, a także programów ramowych Unii Europejskiej. Pracownicy kierunku studiów drugiego stopnia *Bezpieczeństwo narodowe* włączają się aktywnie w priorytetowy cel Uczelni jakim są kreatywne inicjatywy badawcze, działania projakościowe na rzecz Uczelni.

Istotnym elementem strategii UJD jest zaangażowanie w działania na rzecz społeczności lokalnej. W tym zakresie kierunek *Bezpieczeństwo narodowe* wykazuje się inicjatywą z uwagi na aktywną współpracę z ośrodkami zapewniającymi miejsca praktyk a reprezentatywnymi dla regionu (np. urzędy miast i gmin, urzędy wojewódzkie, starostwa, komendy miejskie – straży pożarnej, policji, wojsko itp.). Aktywność społeczności akademickiej reprezentującej kierunek *Bezpieczeństwo narodowe* obejmuje także dynamiczną obecność w procesach przemian zachodzących na poziomie polityki lokalnej i krajowej, z uwzględnieniem doświadczeń w tym zakresie w rozwoju oferty edukacyjnej kierunku.

W rezultacie do zasadniczych celów strategicznych kierunku *Bezpieczeństwo narodowe* przede wszystkim w zakresie nauki i kształcenia, które w sposób szczególnie wspierają ogólną strategię Uczelni należy zaliczyć:

	<ul style="list-style-type: none"> • tworzenie atrakcyjnego i rozwojowego obszaru badawczego, w tym także specjalistycznej bazy dydaktycznej i badawczej; • zwiększenie efektywności rozwoju kadry naukowej kierunku <i>Bezpieczeństwo narodowe</i>; • poszerzanie obszaru badawczego o nowe problemy; • zwiększanie aktywności naukowej w skali krajowej i międzynarodowej, w tym także intensyfikacja widoczności efektów badań; • starania o zwiększenie liczby studentów dzięki atrakcyjnej ofercie edukacyjnej; • dostosowanie oferty kształcenia zgodnie z najnowszymi standardami kształcenia w obrębie praktycznego profilu studiów, w tym także z oczekiwaniami rynku pracy; • wdrożenie systemu kształcenia w oparciu o efekty uczenia się (w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych); • wdrożenie praktyk studenckich dostosowanych do najnowszych wymagań kształcenia i wyselekcjonowanych ściśle w oparciu o praktyczny profil kierunku studiów II stopnia <i>Bezpieczeństwo narodowe</i>.
<p>Ogólne cele kształcenia oraz możliwość zatrudnienia i kontynuacji kształcenia przez absolwentów studiów:</p>	<p>Zasadniczym celem kształcenia na kierunku <i>Bezpieczeństwo narodowe</i> jest poszerzenie i uporządkowanie wiedzy z zakresu nauk społecznych (w tym głównie nauk o bezpieczeństwie) oraz ogólnie rozumianej humanistyki, które umożliwią interdyscyplinarną analizę zjawisk społecznych, politycznych, kulturowych, gospodarczych oraz funkcjonowania struktur społecznych i politycznych, w tym przede wszystkim związanych z problematyką bezpieczeństwa narodowego i obronności państwa. Istotnym aspektem kształcenia jest także nabycie wiedzy o człowieku, jako podmiocie konstytuującym zjawiska i struktury społeczne i polityczne oraz umiejętności i kompetencji w zakresie aktywnego uczestnictwa w sferze społecznej i politycznej, tak na poziomie krajowym jak i międzynarodowym. Kierunek <i>Bezpieczeństwo narodowe</i> umożliwia praktyczne wykorzystanie wiedzy ogólnej związanej z szeroko rozumianym bezpieczeństwem, z uwzględnieniem zastosowania zasad prawnych i procedur bezpieczeństwa, zarządzania kryzysowego, strategii działania w sytuacjach zagrożeń itp. Ponadto celem kształcenia na kierunku <i>Bezpieczeństwo narodowe</i> jest wykształcenie w studentach zdolności prognozowania, analizy oraz rozwiązywania problemów grupowych w tym także współpracy w grupie i kierowania zespołem ludzi, z uwzględnieniem zasad etyki, zdolności komunikacyjnych, uczestniczenia w pracy zespołowej, współpracy i organizacji, z uwzględnieniem mechanizmów funkcjonujących na poziomie zarządzania i administracji. Dzięki szerokiej ofercie programowej w tym także praktykom zawodowym w dostosowanych do kierunku studiów placówkach, kierunek <i>Bezpieczeństwo narodowe</i> przygotowuje absolwenta do pracy:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • na stanowiskach kierowniczych, • w strukturach administracji publicznej o różnym zasięgu, • w organizacjach ds. bezpieczeństwa, • w zespołach reagowania kryzysowego, • w służbach państwowych, mundurowych, • w firmach zapewniających ochronę osób i mienia • w placówkach naukowych realizujących podobny profil badawczy. <p>Po ukończeniu kierunku <i>Bezpieczeństwo narodowe</i>, do przewidywanych miejsc pracy absolwenta należy zaliczyć placówki gminne, powiatowe i wojewódzkie, takie jak Urzędy Miasta i Gminy, jednostki specjalistyczne, w tym Wydział Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Ludności – Starostwa Powiatowego, dużych gmin i województw; Wydział Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Ludności, Jednostki Państwowej Straży Pożarnej – Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej, Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej, Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej, Centralna Szkoła Pożarnictwa, Ochotnicze Straże Pożarne (Zarząd Wojewódzki Związku Ochotniczych Straży Pożarnych, Zarządy Powiatowe), Szkoły Pożarnicze i centra szkoleniowe Państwowej Straży Pożarnej, Centra Powiadamiania Ratunkowego – powiatów, dużych gmin i województw, Komendy Policji i Wydziały Prewencji oraz Szkoły Policji, Ośrodki szkoleniowe Służb Więziennych, Jednostki Straży Miejskiej - gmin i powiatów; ośrodki szkoleniowe Straży Miejskiej, Administracja Wojskowa - Wojskowa Komenda Uzupełnień, Wojewódzki Sztab Wojskowy, Wydziały Bezpieczeństwa Publicznego i Wydziały Spraw Obronnych i Ochrony Ludności Urzędu Wojewódzkiego, Zarządy Wojewódzkie PCK, Zarządy Powiatowe PCK, Oddziały PCK.</p>
<p>Wymagania wstępne (oczekiwane kompetencje kandydata):</p>	<p>Posiadanie dyplomu licencjata z <i>bezpieczeństwa narodowego</i> lub kierunków <i>politologia, europeistyka, stosunki międzynarodowe, dziennikarstwo, historia, prawo, socjologia, administracja, bezpieczeństwo wewnętrzne, ekonomia, filologia polska i filologie obce, polityka społeczna, praca socjalna, zarządzanie, filozofia</i>; podstawą przyjęcia na studia drugiego stopnia kierunku <i>Bezpieczeństwo narodowe</i> jest, w przypadku dużej liczby kandydatów, ranking ocen średnich studiów pierwszego stopnia (średnia arytmetyczna wszystkich ocen uzyskanych na studiach pierwszego stopnia).</p> <p>W zakresie wiedzy – kandydat powinien posiadać wiedzę w zakresie historii politycznej, geografii politycznej i współczesnej myśli politycznej, państwa, prawa i polityki, w zakresie współczesnych systemów politycznych i partyjnych, stosunków międzynarodowych i Unii Europejskiej, polityki zagranicznej i dyplomacji Polski, polityki gospodarczej, samorządu i polityki społecznej, a także w zakresie przedmiotów propedeutycznych (socjologia ogólna, filozofia, psychologia społeczna, podstawy organizacji i zarządzania, demografia, ochrona własności intelektualnej).</p>

	<p>Powinien także wykazywać się znajomością języka obcego nowożytnego na poziomie B2 oraz posiadać podstawową wiedzę informatyczną.</p> <p>Wskazane obszary problemowe stanowią zarazem podstawę porównania programów studiów studentów, którzy ukończyli inne kierunki studiów i wyznaczenia zakresu wyrównania braków (różnic) programowych.</p> <p>Dla absolwentów innych poza Bezpieczeństwem narodowym kierunków studiów przewiduje się konieczność zaliczenia płatnego programu wyrównawczego.</p>
Tytuł zawodowy uzyskany przez absolwenta:	Tytuł magistra w zakresie <i>bezpieczeństwa narodowego</i> uzyskiwany po ukończeniu studiów II stopnia.
Wymóg ukończenia studiów:	Uzyskanie efektów uczenia się określonych w programie studiów, którym przypisano liczbę 120 punktów ECTS, złożenie egzaminu dyplomowego, pozytywna ocena pracy dyplomowej.

OPIS EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Opis efektów uczenia się dla kierunku: <i>Bezpieczeństwo narodowe</i>			
Poziom kształcenia: studia drugiego stopnia PRK-7			
Profil kształcenia: praktyczny			
Lp.	Symbol kierunkowych efektów uczenia się	Kierunkowe efekty uczenia się	Odniesienie do charakterystyki drugiego stopnia efektów uczenia się (kod składnika opisu)
Wiedza			
1.	K_W01	Posiada rozszerzoną wiedzę z zakresu nauk społecznych, a w szczególności nauk o bezpieczeństwie, oraz rozumie ich miejsce w systemie nauk, w stosunku do innych nauk i dziedzin naukowych;	P7S_WG P7S_WK
2.	K_W02	Ma rozszerzoną wiedzę o roli bezpieczeństwa w funkcjonowaniu państwa, a także o jego uwarunkowaniach w wymiarze globalnym, narodowym i lokalnym, zna i rozumie zasady funkcjonowania systemu bezpieczeństwa;	P7S_WG P7S_WK
3.	K_W03	Zna i rozumie historyczne uwarunkowania w zakresie kształtowania środowiska bezpieczeństwa w tym w zakresie bezpieczeństwa militarnego), rozumie historyczne przemiany związane z rozwojem struktur i instytucji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo;	P7S_WG P7S_WK
4.	K_W04	Ma pogłębioną wiedzę o procesach zmian w kontekście kształtowania środowiska bezpieczeństwa, jego uwarunkowań społecznych i politycznych, struktur i instytucji odpowiedzialnych za jego zagwarantowanie oraz o rządzących tymi zmianami prawidłowościach;	P7S_WG P7S_WK
5.	K_W05	Posiada pogłębioną wiedzę o rodzajach i źródłach zagrożeń bezpieczeństwa współczesnego świata, a także o	P7S_WG P7S_WK

		uwarunkowaniach przeciwdziałania zagrożeniom ;	
6.	K_W06	Ma poszerzoną wiedzę w zakresie założeń teoretycznych, aspektów prawnych i praktycznych działań zarządzania kryzysowego, zna w sposób pogłębiony organy i instytucje, ich zadania, kompetencje i metodykę działania w warunkach kryzysowych;	P7S_WG P7S_WK
7.	K_W07	Zna i rozumie podstawy organizacji i funkcjonowania państwa, a w szczególności w obszarze budowania i utrzymania bezpieczeństwa oraz obrony i ochrony jego interesów;	P7S_WG P7S_WK
8	K_W08	Posiada rozszerzoną wiedzę o siłach, strukturach i podmiotach (cywilnych i wojskowych) wyspecjalizowanych w zakresie obrony i ochrony interesów państwa oraz zagwarantowania i utrzymania jego bezpieczeństwa;	P7S_WG P7S_WK
9.	K_W09	Zna metody i narzędzia badawcze w zakresie nauk o bezpieczeństwie, w tym także techniki pozyskiwania danych potrzebne do analizy procesów i struktur w obszarze bezpieczeństwa;	P7S_WG P7S_WK
10.	K_W10	Posiada pogłębioną wiedzę o wybranych systemach norm i reguł (prawnych, organizacyjnych, moralnych, etycznych) organizujących struktury i instytucje bezpieczeństwa, a w szczególności posiada wiedzę teoretyczną o postępowaniu z informacjami niejawnymi i wrażliwymi oraz obiegu dokumentacji, potrafi stosować właściwą terminologię w zakresie informacji objętych klauzulami niejawności;	P7S_WG P7S_WK
11.	K_W11	Zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego oraz konieczność zarządzania zasobami własności intelektualnej;	P7S_WG P7S_WK

12.	K_W12	Zna ogólne zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości, wykorzystującej wiedzę z zakresu nauk o bezpieczeństwie oraz realizacji zadań dla zagwarantowania bezpieczeństwa, obrony i ochrony obiektów, osób i mienia;	P7S_WG P7S_WK
13.	K_W13	Zdobył wiedzę z zakresu kultury fizycznej oraz społecznego i kulturowego znaczenia sportu i aktywności fizycznej;	P7S_WG P7S_WK
Umiejętności			
1.	K_U01	Potrafi w sposób prawidłowy interpretować i wyjaśniać zjawiska związane z bezpieczeństwem oraz ich relacje wobec szerszego kontekstu społecznego, politycznego, kulturowego, etnicznego, gospodarczego, publicznego, dokonuje pogłębionej teoretycznej oceny tych zjawisk;	P7S_UW P7S_UO P7S_UU
2.	K_U02	Wykorzystuje wiedzę teoretyczną z zakresu bezpieczeństwa narodowego do szczegółowej analizy przyczyn i przebiegu procesów i zjawisk związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa w obszarze organizacji państwa, obroną i ochroną interesów państwa, bezpieczeństwem militarnym, formułuje własne opinie z wykorzystaniem krytycznej analizy danych i doboru metod badawczych;	P7S_UW P7S_UK P7S_UU
3.	K_U03	Potrafi właściwie analizować przyczyny i przebieg procesów i zjawisk związanych ze społecznymi, politycznymi, militarnymi, prawnymi, gospodarczymi, kulturowymi i publicznymi uwarunkowaniami bezpieczeństwa narodowego, obrony i ochrony interesów państwa formułując proste hipotezy badawcze i poddając je weryfikacji;	P7S_UW P7S_UO P7S_UU
4.	K_U04	Posiada umiejętności poszukiwania źródeł, interpretacji i stosowania prawa w zakresie bezpieczeństwa narodowego, obrony i	P7S_UW P7S_UU

		ochrony interesów państwa oraz bezpieczeństwa militarnego;	
5.	K_U05	Posiada umiejętność wykorzystania zdobytej wiedzy o rodzajach i źródłach zagrożeń bezpieczeństwa współczesnego świata, w zakresie poszukiwania praktycznych metod przeciwdziałania zagrożeniom, rozszerzoną o krytyczną analizę skuteczności i przydatności stosowanej wiedzy i umiejętności zdobyte podczas praktyki zawodowej;	P7S_UW P7S_UU
6.	K_U06	Posiada umiejętność samodzielnego proponowania rozwiązań w zakresie aspektów prawnych i praktycznych działań zarządzania kryzysowego, wykorzystując przy tym pogłębioną wiedzę na temat organów i instytucji, ich zadań, kompetencji i metodyki działania w warunkach kryzysowych;	P7S_UW P7S_UK P7S_UU
7.	K_U07	Posiada umiejętność wykorzystania zdobytej wiedzy o strukturach i podmiotach wyspecjalizowanych w zakresie obrony i ochrony interesów państwa rozszerzoną o krytyczną analizę metodyki ich działania i skuteczności w zagwarantowaniu i utrzymaniu jego bezpieczeństwa;	P7S_UW P7S_UO P7S_UU
8.	K_U08	Potrafi wykorzystać rozszerzoną wiedzę teoretyczną w zakresie bezpieczeństwa militarnego do szczegółowego opisu i praktycznego analizowania jego historycznych uwarunkowań, aspektów prawnych i struktur odpowiedzialnych za jego zagwarantowanie oraz potrafi formułować własne opinie i dobrać krytycznie dane i metody analizy;	P7S_UW P7S_UO P7S_UK P7S_UU
9.	K_U09	Posiada pogłębioną umiejętność posługiwania się wiedzą o postępowaniu z informacjami niejawnymi i wrażliwymi oraz o obiegu dokumentacji, potrafi stosować właściwą terminologię w zakresie informacji objętych klauzulami	P7S_UW P7S_UK P7S_UU

		niejawności, posiada też umiejętność sporządzenia dokumentacji;	
10.	K_U10	Posiada pogłębioną umiejętność przygotowania: prac pisemnych oraz wystąpień w języku polskim i w języku obcym, w zakresie nauk o bezpieczeństwie oraz obszarze leżącym na pograniczu różnych dyscyplin naukowych, dotyczących zagadnień szczegółowych, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł;	P7S_UW P7S_UO P7S_UK
11.	K_U11	Ma umiejętności językowe w zakresie nauk o bezpieczeństwie narodowym i innych nauk społecznych, zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, posiada umiejętności posługiwania się językiem specjalistycznym, zawodowym;	P7S_UW P7S_UO P7S_UK
12.	K_U12	Posiada umiejętność włączenia się w prozdrowotny styl życia, wyboru formy aktywności oraz kształtowania postaw sprzyjających aktywności fizycznej na całe życie;	P7S_UW P7S_UU
Kompetencje społeczne			
1.	K_K01	Samodzielnie zdobywa i doskonali wiedzę i umiejętności badawcze oraz praktyczne, potrafi formułować problemy, stawiać pytania i poszukiwać odpowiedzi a także kształtuje własne stanowisko w zakresie istotnych zagadnień z zakresu nauk o bezpieczeństwie, rozumie potrzebę doskonalenia wiedzy i doświadczenia zawodowego oraz organizować proces uczenia się innych osób;	P7S_KK P7S_KO P7S_KR
2.	K_K02	Potrafi wykorzystać zdobytą wiedzę i umiejętności związane z obszarem bezpieczeństwa narodowego oraz włączyć je w zakres wykonywanych zdań grupowych, potrafi współdziałać w grupie przyjmując w niej różne role;	P7S_KK P7S_KO P7S_KR

3.	K_K03	Identyfikuje relacje zachodzące między obszarami bezpieczeństwa narodowego na wszystkich poziomach jego organizacji (społecznym, politycznym, militarnym, prawnym, gospodarczym, kulturowym i publicznym), potrafi wykorzystać wiedzę i umiejętności do przygotowania projektów i zadań związanych z bezpieczeństwem narodowym przewidując wielokierunkowe skutki swoich działań;	P7S_KK P7S_KO P7S_KR
4.	K_K04	Kształtuje postawę etyczną w ramach realizacji określonych zadań indywidualnych i grupowych, poszukuje optymalnych rozwiązań, postępuje zgodnie z normami prawnymi i zasadami etyki;	P7S_KO P7S_KR
5.	K_K05	Rozwija zdolności komunikacyjne oraz kooperacyjne, potrafi umiejętnie wykorzystać je w pracy zawodowej i w życiu codziennym;	P7S_KO P7S_KR
6.	K_K06	Kształtuje właściwe zachowania w warunkach realnych zagrożeń, potrafi działać profesjonalnie w sytuacji trudnej, ponosząc odpowiedzialność za podejmowane decyzje i działania;	P7S_KK P7S_KO P7S_KR
7.	K_K07	Promuje znaczenie sportu i aktywności fizycznej oraz pielęgnuje własne upodobania z zakresu kultury fizycznej.	P7S_KK P7S_KO P7S_KR

Objaśnienia:

W kolumnie odniesienia do charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się należy wskazać kody składników opisu efektów uczenia się zgodnie z Ustawą o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji oraz Rozporządzenia w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji z dnia 14 listopada 2018r. (Dz. U. z 2018r., poz. 2218).

Symbol kierunkowego efektu uczenia się:

K (przed podkreślnikiem) -kierunkowe efekty uczenia się

_W- kategoria wiedzy

_U - kategoria umiejętności

_K - kategoria kompetencji społecznych

01 02 03 i kolejne -numer efektu uczenia się

Kod składnika opisu:

P6S_, P7S_ - charakterystyka drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji -poziom 6, poziom 7, po podkreślniku:

_WG – zakres i głębokość/ kompletność perspektywy poznawczej i zależności

_WK – kontekst / uwarunkowania, skutki

_UW – wykorzystanie wiedzy/ rozwiązywane problemy i wykonywane zadania

_UK – komunikowanie się/ odbieranie i tworzenie wypowiedzi, upowszechnianie wiedzy w środowisku naukowym i posługiwanie się językiem obcym

- _UO – organizacja pracy/ planowanie i praca zespołowa
- _UU – uczenie się/ planowanie własnego rozwoju i rozwoju innych osób
- _KK – oceny/ krytyczne podejście
- _KO – odpowiedzialność/wypełnianie zobowiązań społecznych i działanie na rzecz interesu publicznego
- _KR – rola zawodowa/ niezależność i rozwój etos

OPIS PROGRAMU STUDIÓW

1. PARAMETRYCZNA CHARAKTERYSTYKA KIERUNKU STUDIÓW

Wyszczególnienie	Wielkość parametru wynikająca z programu studiów
Liczba semestrów	4 semestry
Łączna liczba godzin zajęć w planie studiów	720 godzin studia stacjonarne / 432 godziny studia niestacjonarne (60 % liczby godzin studiów stacjonarnych)
Łączna liczba punktów ECTS, konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie kształcenia	120 ECTS
Liczba godzin zajęć prowadzonych na kierunku studiów przez nauczycieli zatrudnionych w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy	720 godzin / 432 godzin studia niestacjonarne
Wymiar praktyk	czas trwania: 3 miesiące
	liczba godzin: 360 godzin
	punkty ECTS: 12 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	108 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS, przypisana w planie studiów do zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych – dotyczy kierunków przyporządkowanych do dyscyplin innych niż nauki humanistyczne lub społeczne	nie dotyczy
Łączna liczba punktów ECTS, przypisana w planie studiów do zajęć podlegających wyborowi	36
Łączna liczba punktów ECTS przypisanych do zajęć przygotowujących studentów do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności – dotyczy kierunków studiów o profilu ogólnoakademickim	nie dotyczy
Łączna liczba punktów ECTS przypisana do zajęć kształtujących umiejętności praktyczne – dotyczy kierunków studiów o profilu praktycznym	67

2. OPISOWA CHARAKTERYSTYKA KIERUNKU STUDIÓW

1) Sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych w trakcie całego cyklu kształcenia:

Czas trwania kształcenia umożliwia realizację treści programowych i dostosowany jest do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów, przy uwzględnieniu nakładu pracy studentów mierzonego liczbą punktów ECTS. Zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym odbywają się w warunkach właściwych dla zakresu działalności zawodowej związanej z kierunkiem, w sposób umożliwiający bezpośrednie wykonywanie czynności praktycznych przez studentów.

Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów uczenia się są adekwatne do zakładanych efektów uczenia, wspomagają studentów w procesie studiowania się i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów uczenia, w tym w szczególności w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych niezbędnych w przyszłej pracy zawodowej, na każdym etapie procesu kształcenia, także na etapie przygotowywania pracy dyplomowej i przeprowadzania egzaminu dyplomowego oraz w odniesieniu do wszystkich zajęć, w tym zajęć z języków obcych. System sprawdzania i oceniania efektów uczenia się jest przejrzysty, zapewnia rzetelność, wiarygodność i porównywalność wyników sprawdzania i oceniania, oraz umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów uczenia się.

Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów uczenia się są dopasowane do założonych efektów uczenia. Sposoby weryfikacji efektów uczenia się są określone w kartach przedmiotów.

Metody weryfikacji zakładanych w kartach przedmiotów efektów uczenia się przybierają różnorodną strukturę taką jak egzaminy, kolokwia, sprawdziany, gry strategiczne i symulacje oraz quizy, przygotowanie projektów, prezentacje multimedialne, eseje, dyskusje czy referaty. Najczęściej proponowanymi rodzajami weryfikacji są formy: ustna, pisemna opisowa oraz testowa zamknięta i otwarta. Proponowane formy pozwalają ocenić osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się, poprawność argumentacji, jak również umiejętność posługiwania się językiem polskim.

Prowadzący zajęcia corocznie określają kryteria oceniania i wymogi, jakie student musi spełnić, aby uzyskać zaliczenie przedmiotu, co jest wyrażane w kartach przedmiotów. Weryfikacja efektów uczenia się z określonego modułu odbywa się w sposób ujednolicony dla danej grupy studentów. W karcie, w sposób opisowy, charakteryzuje się wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne, jakie powinien osiągnąć student, aby uzyskać określoną w regulaminie studiów ocenę (od niedostatecznej do bardzo dobrej). Wymieniona skala ocen odpowiada następującym wskaźnikom uzyskanym w procesie ewaluacji efektów uczenia się zgodnie z systemem ECTS:

- bardzo dobra 100-90%
- dobra plus 89-79%, dobra 78-68%
- dostateczna plus 67-57%
- dostateczna 56-46%.

Bezpośrednią kontrolę nad rzetelnością oceniania efektów uczenia się sprawuje Kierunkowy Zespół ds. Jakości Kształcenia.

Monitorowanie stopnia osiągnięcia zakładanych przedmiotowych efektów uczenia się jest dokonywane przez nauczycieli akademickich za pomocą wskazanych w kartach przedmiotu narzędzi i metod oceny kompetencji nabytych przez studentów uczestniczących w danych zajęciach. W celu dokonywania systematycznej oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewnienia jakości i jego wpływu na podnoszenie jakości kształcenia na Wydziale

Filologiczno-Historycznym działa Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia. Poprzez wzajemną wymianę informacji między poszczególnymi jego częściami monitoruje on jakość kształcenia i ją optymalizuje. Monitorowaniem stopnia osiągnięcia kierunkowych efektów uczenia się w Instytucie Nauk Społecznych i Bezpieczeństwa zajmuje się Kierunkowy Zespół ds. Jakości Kształcenia dla kierunku *Bezpieczeństwo narodowe*, który uwzględnia m.in. opinie interesariuszy zewnętrznych. Ponadto system weryfikacji stopnia osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się jest podporządkowany uczelnianemu systemowi zapewnienia jakości kształcenia. Procedurę przeglądu sposobów weryfikowania efektów uczenia się przeprowadza Kierunkowy Zespół ds. Jakości Kształcenia, uwzględniając zapisy w kartach przedmiotów/sylabusach oraz hospitacji pracowników prowadzących zajęcia dydaktyczne z realizacji efektów uczenia się. Procedurę, zgodnie z wytycznymi ogólnouczelnianymi, przeprowadza się w terminie do końca marca po semestrze zimowym, a w terminie do końca września po semestrze letnim.

W ramach wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia istotną rolę odgrywają kwestie związane z procesem dyplomowania, na które składają się: sposób przeprowadzania i zasady oceny egzaminu dyplomowego, reguły określające zasady przygotowania i oceny prac dyplomowych oraz kwestie związane z monitorowaniem jakości prac dyplomowych i rzetelności ich oceniania na oraz sposobu przeprowadzania egzaminów dyplomowych. Zasady dyplomowania zostały określone w Regulaminie Studiów stanowiącym załącznik do Uchwały Nr 19/2015 Senatu Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie. Zgodnie z postanowieniami Regulaminu praca dyplomowa powinna być napisana w języku polskim i poddana weryfikacji za pomocą odpowiedniego oprogramowania pod kątem naruszenia praw autorskich. Wraz ze złożeniem pracy dyplomowej na studencie ciąży obowiązek złożenia oświadczenia o własnym autorstwie pracy. Studentowi przysługuje prawo do wyboru osoby prowadzącej seminarium oraz tematu pracy dyplomowej, co sprzyja podnoszeniu jakości kształcenia i pozwala na przeprowadzenie przez studenta badań naukowych w interesującej go tematyce. Tematyka pracy musi wykazywać związek ze studiowanym kierunkiem studiów. Student przygotowuje pracę dyplomową na studiach pod kierunkiem samodzielnego pracownika naukowego. Powierzenie prowadzenia seminarium na rzecz nauczyciela akademickiego ze stopniem doktora wymaga zgody Rady Wydziału. Rozwiązanie takie ma na celu utrzymanie wysokich standardów procesu kształcenia. Oceny pracy dyplomowej dokonuje promotor oraz jeden recenzent. Tematy prac dyplomowych wybranych przez studentów w ramach seminariów dyplomowych podlegają zatwierdzeniu przez Radę Instytutu.

Regulamin studiów określa ogólne warunki przeprowadzania egzaminu dyplomowego. Aby student mógł przystąpić do takiego egzaminu musi uzyskać wszystkie efekty uczenia się przewidziane programem studiów na danym kierunku oraz uzyskać co najmniej ocenę dostateczną z pracy dyplomowej. Egzamin dyplomowy odbywa się przed komisją powoływaną przez dziekana w skład której wchodzi: przewodniczący, promotor oraz recenzent.

Na Wydziale Filologiczno-Historycznym ustanowione zostały szczegółowe zasady dyplomowania na podstawie załącznika do uchwały Rady Wydziału wprowadzającej Regulamin Dyplomowania Wydziału Filologiczno-Historycznego. Dokument ten stanowi doprecyzowanie kwestii związanych z procesem dyplomowania. Zostały w nim szczegółowo omówione takie kwestie jak: przygotowanie pracy dyplomowej, wybór tematu pracy, zatwierdzenie pracy dyplomowej, zaliczenie seminarium oraz złożenie pracy do dziekanatu, recenzja i ocena pracy, egzamin dyplomowy.

W celu zapobiegania plagiatom i ochrony praw autorskich Instytut Nauk Społecznych i Bezpieczeństwa korzysta z wprowadzonego na UJD Systemu Antyplagiatowego. Badaniu systemem antyplagiatowym poddawane są wszystkie pisemne prace dyplomowe powstające w Uczelni.

Istotne miejsce w systemie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia zajmuje monitorowanie jakości prac dyplomowych, rzetelności ich oceniania oraz sposobu przeprowadzania egzaminów dyplomowych, które wykonywane są przez właściwy Kierunkowy Zespół ds. Jakości Kształcenia. Wnioski z analizy rozwiązań związanych z procesem dyplomowania są przekazywane do pozostałych jednostek Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, gdzie są poddawane analizie i służą podejmowaniu dalszych działań pro jakościowych.

2) Zasady i forma odbywania praktyk:

Kształcenie na kierunku studiów *Bezpieczeństwo narodowe* ma charakter profilu praktycznego, dlatego szczególny nacisk położono na określenie i realizację praktyk zawodowych.

Praktyki studenckie ciągłe na kierunku *Bezpieczeństwo narodowe* są integralną częścią procesu dydaktycznego, stanowiącą obowiązkową formę zajęć dla wszystkich studentów Instytutu Nauk Społecznych i Bezpieczeństwa UJD, podlegającą obowiązkowemu zaliczeniu. Są sposobem zdobywania konkretnych umiejętności zawodowych oraz wiedzy praktycznej, przygotowując studenta do podjęcia pracy na stanowiskach odpowiadających profilowi kierunku *Bezpieczeństwo narodowe*.

Cele praktyki zawodowej obejmują

- Poszerzenie wiedzy zdobytej na studiach i rozwijanie umiejętności jej wykorzystania w potencjalnym środowisku zawodowym;
- Wprowadzenie w strukturę organizacyjną oraz specyfikę funkcjonowania środowiska zawodowego;
- Wykształcenie umiejętności niezbędnych w przyszłej pracy zawodowej, w tym m.in. umiejętności analitycznych, organizacyjnych, pracy w zespole, nawiązywania kontaktów, prowadzenia negocjacji, a także przygotowanie studenta do samodzielności i odpowiedzialności za powierzone mu zadania.

Miejsca odbywania praktyk zawodowych

Studenci mogą odbyć praktykę zawodową w podmiocie, z którym Uczelnia ma podpisane porozumienie bądź też w instytucji wybranej samodzielnie. Preferowanymi miejscami odbywania praktyk są jednostki z zakresu bezpieczeństwa, w szczególności:

- organy administracji rządowej i samorządowej;
- służby rządowe i samorządowe powołane do ochrony ładu i porządku publicznego (m.in. Policja, Służba Więzienna, Straż Miejska, Straż Gminna, Inspekcja Transportu Drogowego, Służba Celna, Straż Pożarna, Straż Graniczna, Straż Ochrony Kolei, Obrona Cywilna, komórki zarządzania kryzysowego urzędów miasta, gminy, powiatu);
- instytucje publiczne i firmy prywatne związane z bezpieczeństwem oraz obronnością państwa;
- mass-media zajmujące się bezpieczeństwem i obronnością państwa, biura rzeczników prasowych instytucji odpowiedzialnych za kwestie bezpieczeństwa, *think-tanki* zajmujące się bezpieczeństwem i obronnością państwa;
- jednostki i struktury Wojska Polskiego (w zakresie zadań realizowanych przez pracowników cywilnych);
- inne organizacje, placówki czy zakłady pracy, których profil działania jest zbliżony do zakresu specjalności studiów – w uzgodnieniu z opiekunem praktyk.

Terminy odbywania praktyk

Studenci zobowiązani są, zgodnie z planem studiów do odbycia 360 godzinnej praktyki zawodowej (3 miesiące), której przypisano 12 punktów ECTS - 90 godzin / m-c., 30 godzin /

tyg. w 1 sem. – 3 tyg = 90 godz. 3 ECTS, w 2 sem. – 3 tyg. = 90 godz. 3 ECTS, w 3 sem. – 3 tyg. = 90 godz. 3 ECTS, w 4 sem. – 3 tyg. = 90 godz. 3 ECTS

- praktyka realizowana jest w ramach planu zajęć dydaktycznych od 1 semestru I roku, w ciągu 2 lat studiów dla trybu stacjonarnego i niestacjonarnego;
- praktyki odbywają się w formie naprzemiennej – zostały włączone w plan zajęć w trakcie trwania semestru i są realizowane w Instytucji wskazanej przez studenta po wcześniejszej akceptacji Uczelni;
- rozliczenie praktyki ciągłej jest warunkiem koniecznym do uzyskania zaliczenia każdego semestru.

Organizacja praktyki

Student, który dokonał wyboru instytucji, w której zamierza odbyć praktykę ciągłą zobowiązany jest: zapoznać się z Regulaminem Praktyk Studenckich Ciągłych UJD oraz instrukcją odbywania praktyk. Powinien złożyć do Działu Spraw Studenckich, Praktyki Studenckie (ul. Waszyngtona 4/8, pokój 104) pisemną prośbę o zorganizowanie praktyki w wybranej placówce (<http://www.dss.ajd.czyst.pl/364,Druki-do-pobrania>) po wcześniejszym uzyskaniu pisemnej zgody (na podaniu) wybranej Instytucji i Opiekuna praktyk z ramienia Uczelni. Terminy składania podań podane są na stronie internetowej Uczelni w zakładce Praktyki Studenckie. Student powinien wydrukować Dziennik praktyk oraz druk Oceny praktyk ze strony internetowej Uczelni (<http://www.dss.ajd.czyst.pl/364,Druki-do-pobrania>) oraz stawić się na praktykę w wyznaczonym terminie. Po zakończeniu praktyki student zobowiązany jest złożyć u Opiekuna Praktyki z Instytutu Nauk Społecznych i Bezpieczeństwa wypełniony Dziennik Praktyk oraz Ocenę przebiegu praktyki w terminie 7 dni od zakończenia praktyki.

Zadania studenta

Student zobowiązany jest do realizacji praktyki zgodnie z planem studiów, samodzielnie wybierając miejsce praktyk zgodnie z instrukcją praktyk właściwą dla kierunku studiów *Bezpieczeństwo narodowe*. W czasie trwania praktyki student powinien: zapoznać się z regulaminem BHP obowiązującym w miejscu praktyki; poznać specyfikę pracy instytucji przyjmującej na praktykę; poznać rodzaj prowadzonej przez instytucję dokumentacji; poznać preferowane przez instytucję techniki pracy; zapoznać się z podstawami prawnymi i organizacyjnymi funkcjonowania danej instytucji; systematycznie prowadzić Dziennik praktyk, który potwierdza Opiekun Praktyk lub wskazana przez kierownictwo wybranej placówki osoba.

Sposób dokumentacji praktyk

Student zobowiązany jest do odnotowywania w Dzienniku praktyk wszystkich czynności, które wykonuje podczas trwania praktyki. Opiekun praktyki z ramienia instytucji, w której odbywają się praktyki sprawdza Dziennik Praktyk pod względem merytorycznym, potwierdza odbycie praktyki przez studenta oraz wystawia ocenę.

Warunki zaliczenia praktyki

Warunkiem zaliczenia praktyki jest odbycie praktyki w wyznaczonym terminie i przedstawienie poprawnie wypełnionego Dziennika praktyk z oceną wystawioną przez Opiekuna Praktyki z ramienia instytucji przyjmującej na praktykę. Zaliczenia w indeksie dokonuje Opiekun Praktyk z Instytut Nauk Społecznych i Bezpieczeństwa.

Zadania placówki

Instytucja przyjmująca studenta na praktykę ciągłą odpowiada za jej przebieg, w szczególności za jej warstwę merytoryczną. Opiekun praktyki z ramienia instytucji przyjmującej na praktykę powinien: wyznaczyć Opiekuna praktyk w placówce; zapoznać studenta ze specyfiką zawodu; wyznaczyć zadania na czas realizacji praktyki; służyć radą i pomocą studentowi odbywającemu praktykę; motywować do samodzielnego, krytycznego myślenia; wystawić ocenę z przebiegu praktyki, która jest podstawą zaliczenia praktyki.

Tak określona organizacja praktyk studenckich ma za zadanie w jak najpełniejszy sposób zobrazować studentom ich przyszłą pracę zawodową. Daje również gwarancję uzyskania przez studenta zakładanych efektów uczenia się z realizacji praktyk.

3) Określenie sposobu współdziałania z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi:

Z inicjatywy Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie przy Wydziale Filologiczno-Historycznym powołana została Rada Ekspertów Zewnętrznych, złożona z przedstawicieli instytucji reprezentujących otoczenie społeczno-gospodarcze uczelni (w jej skład mogą wchodzić: przedstawiciele samorządów i władz terytorialnych, jednostek szkolnictwa, ośrodków oświatowych i placówek kulturalnych, organizacji pozarządowych, partnerzy biznesowi i przedstawiciele pracodawców z obszaru przemysłowo-gospodarczego oraz wszystkich środowisk społeczno-gospodarczych z Częstochowy i regionu częstochowskiego).

Stała współpraca ze środowiskiem, z przedstawicielami pracodawców (na podstawie Art. 4. ust. 4 Ustawy prawo o szkolnictwie wyższym) jest wymogiem związanym z jakością kształcenia i procesem dydaktycznym, który jest realizowany na kierunku *Bezpieczeństwo narodowe*.

W celu rozwoju działań naukowo-badawczych na kierunku *Bezpieczeństwo narodowe*, realizowanych wspólnie z otoczeniem (struktury administracji publicznej o różnym zasięgu, organizacje ds. bezpieczeństwa [podmiotów gospodarczych, obywateli], zespoły reagowania kryzysowego, służby państwowe, mundurowe, firmy zapewniające ochronę osób i mienia, placówki gminne, powiatowe i wojewódzkie, jednostki specjalistyczne i in.) powołani zostali interesariusze zewnętrzni, tworzący Kierunkową Radę Ekspertów.

Przedstawiciele Rady Ekspertów to jednostki zainteresowane działalnością i efektami nauczania prowadzonymi na Wydziale. Rada działa poprzez zebrania ogólne oraz rady kierunkowe, w tym także w ramach kierunku *Bezpieczeństwo narodowe*. Do zasadniczych kompetencji Rady Ekspertów należy ocena i opiniowanie kierunku kształcenia w kontekście przydatności na rynku pracy i potrzeb rozwoju regionalnego, udział w doskonaleniu programu studiów i procesu dydaktycznego a także aktywne uczestnictwo w nim, zgłaszanie propozycji nowych kierunków/specjalności adekwatnych do zapotrzebowania lokalnego i regionalnego rynku, inicjowanie badań naukowych oraz innych przedsięwzięć związanych z potrzebami podmiotów gospodarczych, wypracowanie stanowiska i wypowiedanie się w kwestii strategii rozwoju dydaktycznego i naukowego kierunku. Ponadto nawiązanie współpracy w ramach Rady Ekspertów tworzy płaszczyznę do podejmowania wspólnych inicjatyw na rzecz promocji kierunku i działań na rzecz wspólnoty regionalnej. Istotnym elementem współpracy z interesariuszami zewnętrznymi jest wypracowanie czytelnych zasad odbywania praktyk zawodowych przez studentów kierunku *Bezpieczeństwo narodowe* oraz podpisywanie stosownych umów w tym zakresie zobowiązujących strony do realizacji założonych celów praktyk studenckich. Udział Kierunkowej Rady Ekspertów dla kierunku *Bezpieczeństwo narodowe* w pracach Kierunkowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia ma także umożliwić nadzorowanie relacji między ofertą edukacyjną, programem studiów i efektami uczenia się a środowiskiem społecznym, politycznym, gospodarczym, ekonomicznym, dzięki dokonywanej okresowo konsultacji programu studiów z wybranymi placówkami. Celem współpracy interesariuszy jest ponadto analiza i modernizacja relacji między akademickim a praktycznym (zawodowym) przygotowaniem studentów do realizacji w przyszłym zawodzie i zdobycia niezbędnego doświadczenia.

4) Określenie sposobu uwzględnienia wniosków z analizy wyników monitoringu karier zawodowych absolwentów:

Możliwości sprawnego monitorowania karier absolwentów wymagają większej gotowości środowiska pracy do podjęcia działań na rzecz oceny predyspozycji i kompetencji absolwenta do wykonywanego zawodu. Stała współpraca ze środowiskiem akademickim, oraz zwiększanie oferty miejsc odbywania praktyk zawodowych są działaniami, na które INSiB kładzie nacisk.

W ramach monitorowania karier absolwentów przewiduje się kwestionariusz ankiety skierowany do absolwentów oraz interesariuszy zewnętrznych – potencjalnych pracodawców w celu zweryfikowania poziomu przygotowania absolwentów, oczekiwań i zapotrzebowania na kształcenie w tym kierunku.

5) Określenie relacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym:

Formy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym są w Instytucie Nauk Społecznych i Bezpieczeństwa zróżnicowane. W nawiązaniu m.in. do kierunku *Bezpieczeństwo narodowe* obejmują:

- pełnienie funkcji w organizacjach naukowych krajowych: m.in. Towarzystwo Wiedzy Obronnej, Stowarzyszenie Historyków Wojskowości, Polskie Towarzystwo Nauk Politycznych, Komisja Historii Wojen i Wojskowości Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie, Stowarzyszenie Saperów Polskich, Stowarzyszenie Ruch Wspólnot Obronnych, Zespół recenzentów „Studiów Społeczno-Politycznych” Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Przyrodniczo – Humanistycznego w Siedlcach, Zespół recenzentów „Zeszytów Naukowych – Systemy Logistyczne Wojsk” Wojskowej Akademii Technicznej, Zespół recenzentów „Zeszytów Naukowych Akademii Sztuki Wojennej”, Zespół recenzentów wewnętrznych czasopisma ERYDA, Zespół recenzentów naukowych czasopisma „Przegląd Historyczno-Wojskowy”, Zespół recenzentów czasopisma „Militaria Pomorskie”, Kolegium Redakcyjne „Przeglądu Saperskiego” – Zeszytów Naukowych Muzeum Wojsk Lądowych w Bydgoszczy, Rada Programowa „Athenaeum – Polskie Studia Politologiczne”, Stowarzyszenie Edukacyjne „Wieniawa”, Polskie Towarzystwo Studiów Europejskich - Oddział Wschodni, Komisja Bałkanistyki PAN, Stowarzyszenie Wspierania Bezpieczeństwa Narodowego, Komisja Badań Afrykańskich i Bliskowschodnich PTG.
- pełnienie funkcji w organizacjach naukowych międzynarodowych: m.in. Międzynarodowa Rada Naukowa The Journal of Slavic Military Studies, European Association for Security, Międzynarodowa Rada Naukowa czasopisma „Vojna Povijest”, „Časopis za suvremenu povijest”, Prezydium „Table Ronde” (Okrągły Stół ds. reform instytucji i systemów politycznych w Republice Konga).
- współpraca z placówkami naukowymi: m.in. Uniwersytet Śląski w Katowicach, Uniwersytet Wrocławski, Wyższa Szkoła Bankowa w Poznaniu, Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie, Uniwersytet Warszawski, Uniwersytet Poznański, Uniwersytet Opolski, Szkoła Wyższą Psychologii Społecznej, Uniwersytet Marii Curie Skłodowskiej w Lublinie, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Śląską Akademią Medyczną w Katowicach, Wyższą Szkołą Zarządzania i Nauk Społecznych w Tychach);
- współpraca z lokalnymi mediami, komentarze eksperckie, wystąpienia gościnne itp.: m.in. Telewizja Orion, Radio Jura;
- współpraca naukowa (publikacje, członkostwo w radach naukowych, w radach recenzentów) z periodykami i wydawnictwami: m.in. Kolegium Naukowo-Opiniodawcze Oficyny Wydawniczej RYTM dla Serii Wydawniczej „Gry Wywiadów”, „Przegląd Historyczno-Wojskowy”, „Zeszyty Naukowe” Muzeum Wojska w Białymstoku, Wydawnictwo naukowe „Adam Marszałek” w Toruniu, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego we Wrocławiu, Oficyna Wydawnicza

„Impuls” w Krakowie, Wydawnictwo „Bellona” w Warszawie, Wydawnictwo im. St. Podobińskiego UJD w Częstochowie, Wydawnictwo Literackie w Krakowie, De Doctrina Europae, WSH Humanitas w Sosnowcu, Wydawnictwo Regionalnego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli „WOM” w Częstochowie, „Athenaeum. Political Science”, „Polish Political Science”, „Polskie Forum Psychologiczne”, „Czasopismo Psychologiczne”, „Studia z Psychologii KUL”, „Studia Psychologiczne”, „Pedagogika”, z czasopismami o szerokiej problematyce społecznej - „Kultura i Edukacja”, „Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze” i in.);

- inicjatywy i badania z obszaru wielokulturowości i wieloetniczności, m.in. współpraca z Zarządem Głównym Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego Żydów w Polsce, Światowym Stowarzyszeniem Żydów Częstochowian i ich Potomków;
- współpraca z Centralną Biblioteką Wojskową im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Warszawie, Stowarzyszeniem Kombatantów Misji Pokojowych ONZ, Euro-Atlantic Conflict Studies Working Group of the Partnership for Peace Consortium of Defense Academies and Security Studies Institutes;
- współpraca z instytucjami działającymi na rzecz zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia: Polska Komisja Akredytacyjna, Centralna Komisja ds. Stopni i Tytułów.

Ponadto INSiB nawiązał współpracę z:

- Komendą Miejską Policji w Częstochowie, realizatorami Programu Komendy Głównej Policji „Profilaktyka a Ty” PAT, Stowarzyszeniem Generałów Policji Rzeczypospolitej Polskiej. We współpracy aktywny udział brali studenci, także w ramach praktyk studenckich, udziału w organizacji działań pod szyldem PAT.
- Krajowym Stowarzyszeniem Ochrony Informacji Niejawnych, które przyczyniło się do wspierania działań na rzecz edukacji w zakresie ochrony informacji prawnie chronionych, w szczególności ochrony danych osobowych i informacji niejawnych, bezpieczeństwa narodowego, obronności państwa. Współpraca ta wpisuje się w zakres tematyczny programu studiów kierunku *Bezpieczeństwo narodowe*.
- Od roku 2017/2018 udział w realizacji części teoretycznej projektu pilotażowego pt. „Edukacja wojskowa studentów w ramach Legii Akademickiej” (umowa pomiędzy MNiSW a Uniwersytetem Humanistyczno-Przyrodniczym im. Jana Długosza w Częstochowie z 2.02.2018 r.). Na podstawie porozumienia zawartego w dniu 21.08.2017 roku między Ministrem Obrony Narodowej a Ministrem Nauki i Szkolnictwa Wyższego, studenci mają możliwość odbycia ochotniczego szkolenia wojskowego).
- Na szeroką skalę prowadzona jest współpraca w obszarze wielokulturowości - współpraca ze Światowym Stowarzyszeniem Żydów Częstochowian i ich Potomków oraz ze Stowarzyszeniem Żydów Częstochowian w Izraelu; współpraca z Żydowskim Muzeum Galicja w Krakowie; organizacja kolejnych edycji Zjazdów Żydów Częstochowian; współpraca z Muzeum Częstochowskim. Działalność popularyzatorska w powiązaniu z dydaktyczną w zakresie wielokulturowości znajduje istotne miejsce w programie kształcenia.
- Corocznie organizowany jest okręgowy etap Olimpiady Wiedzy o Polsce i Świecie Współczesnym oraz Olimpiady Wiedzy o Bezpieczeństwie i Obronności.

6) Stopień umiędzynarodowienia:

Współpraca międzynarodowa prowadzona przez INSiB w zakresie wymiany poglądów i doświadczeń, projektów naukowych (konferencji, publikacji), poszerzania bazy źródłowej i in. pozwala na wzbogacenie treści kształcenia (wprowadzono nowe przedmioty, zrewidowano dotychczasowe, rozszerzono zakres tematyczny wybranych seminariów z możliwością korzystania przez studentów z doświadczenia pracowników i materiałów

zdobytych na tym gruncie). Internacjonalizacja procesu kształcenia i zarazem modernizacja procesu dydaktycznego są silnym i stałym elementem rozwoju kierunku *Bezpieczeństwo narodowe*, na który kładziony jest szczególny nacisk.

Kładziemy nacisk na te aspekty programu studiów i jego realizacji, które służą umiędzynarodowieniu, wiążą się one przede wszystkim z ofertą przedmiotów, realizowanych przez profesorów zagranicznych oraz z ofertą przedmiotów przygotowanych przez pracowników INSiB, które mogą zostać uruchomione w języku angielskim i francuskim. Ponadto kształcenie na kierunku *Bezpieczeństwo narodowe* w ramach lektoratów języków obcych jest dostosowane do kierunku studiów. Studenci mają możliwość, prócz pogłębienia kompetencji językowych, poznania terminologii właściwej dla kierunku w danym języku. W procesie dydaktycznym podkreśla się także umiejętność korzystania z materiałów w języku obcym. W szerszym aspekcie, Uczelnia oferuje także bezpłatną naukę języków obcych w Uniwersyteckim Centrum Kształcenia Ustawicznego oraz możliwość zdania bezpłatnego egzaminu z języka angielskiego (TOEIC).

Poza wskazanymi aspektami różnej formy współpracy międzynarodowej, mającej wpływ na proces kształcenia i prowadzone badania naukowe (pkt. 5) relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym), INSiB wpisując się w misję umiędzynarodowienia badań naukowych i procesu dydaktycznego, będącej także istotnym elementem misji i strategii Uczelni, podejmuje działania ukierunkowane na współpracę międzynarodową, stale poszerzając jej obszary. Współpraca ta obejmuje w szczególności podejmowanie studentów zagranicznych, zatrudnianie kadry naukowej z zagranicy oraz uczestnictwo pracowników naukowych w międzynarodowych programach badawczych. Do głównych działań w tym zakresie należą:

- podpisane umowy dwustronne o współpracy naukowej i dydaktycznej z Europa-Universität Viadrina in Frankfurt (Oder), Universität Koblenz Landau (Niemcy), Ostravská univerzita v Ostravě (Czechy), Žilinská univerzita (Słowacja);
 - w ramach programu Erasmus + nawiązana została naukowa współpraca z ośrodkiem akademickim Karoli Gaspar University of the Reformed Church na Węgrzech. W chwili obecnej finalizujemy kolejny projekt współpracy w ramach programu Erasmus + z Narodowym Uniwersytetem Pedagogicznym im. Volodymyra Hnatiuka w Tarnopolu i Narodowym Uniwersytetem Pedagogicznym im. Hryhoriia Skovorody w Pereiaslav-Khmelnytskim;
 - współpraca badawczo-dydaktyczna z uczelnią w Liptowskim Mikulaszu, Bańskiej Bystrzycy, a od roku 2017/2018 także z Narodową Akademią Państwową Granicznej Służby Ukrainy z siedzibą w Chmielnicki (na mocy porozumienia, planowane są wymiana studentów oraz wydawanie polsko-ukraińskiego czasopisma dla pracowników i studentów / doktorantów);
 - udział w międzynarodowych projektach naukowych, dotyczących asymetrii konfliktów na Bałkanach, we współpracy z Chorwackim Instytutem Historycznym w Zagrzebiu, Instytutem Historycznym w Sarajewie, Instytutem Historii Współczesnej Serbii w Belgradzie, Archiwum Jugosławii w Belgradzie i Archiwum Militarym w Belgradzie;
 - współpraca z Euro-Atlantic Conflict Studies Working Group of the Partnership for Peace Consortium of Defense Academies and Security Studies Institutes;
 - we współpracy z Institut für Sozialwissenschaften, Universität Koblenz-Landau, udział pracowników w projekcie dotyczącym perspektywy stosunków polsko-niemieckich („Auf dem Weg zur Normalität? Bilanz und Ausblick der deutsch-polnischen Beziehung“);
 - współpraca z uczelniami izraelskimi, m.in. University of Haifa (School of Political Science, School of Social Work), Ariel University oraz Levinsky College w Tel Avivie
- wyjazdy studyjne, organizacja seminarium naukowego w Izraelu „Multiculture

- Seminar: Israel – Poland”, udział w warsztatach naukowych „The impact of terrorism and political violence on war/peace attitudes”;
- współpraca ze Światowym Związkiem Żydów Częstochowian i ich Potomków z siedzibą w Nowym Jorku (The World Society of Częstochowa Jews and Their Descendants) - udział w wyjazdach studyjnych do Nowego Yorku, Cincinnati, Waszyngtonu, oraz Jerozolimy, połączonych ze zbieraniem wspomnień i relacji od potomków Żydów - Częstochowian. Rezultatem tej współpracy była organizacja pięciu międzynarodowych konferencji naukowych, współorganizacja Międzynarodowych Zjazdów Żydów – Częstochowian, organizacja wystawy „Żydzi - Częstochowianie” zaprezentowanej w Konsulacie Polski w Nowym Jorku, Bibliotece Kongresu USA w Waszyngtonie oraz kilkunastu miastach Stanów Zjednoczonych i Kanady;
 - udział w pracach Międzynarodowej Rady Naukowej czasopisma „The Journal of Slavic Military Studies”, wydawanego w Filadelfii (USA);
 - udział w europejskich projektach edukacyjnych, m.in. „Valint”, „Socrates Comenius 2.1”, „CITIZEN E - nauka obywatelstwa europejskiego poprzez sieć ICT”, „EPT - Europejskie portfolio dla nauczycieli: kompetencje interpersonalne, interkulturowe, społeczne i obywatelskie dla nauczycieli europejskich”, „School Linking Project - Partnerskie projekty szkolne”. We współpracy z Uniwersytetem Ostrawskim podjęty został projekt naukowo-dydaktyczny w formie warsztatów „Studenci-Studentom”;
 - zaproszenia zagranicznych profesorów wizytujących, m.in. prof. Siegmara Schmidta z Uniwersytetu Koblenz-Landau, prof. dr hab. Marka Otiska z Uniwersytetu Ostrawskiego; prof. dr hab. Vlaste Cabanową z Uniwersytetu Żylińskiego oraz prof. dr hab. Marie Potocarową z Uniwersytetu Komeńskiego;
 - zaproszenia zagranicznych gości na spotkania i wykłady gościnne;
 - zatrudnienia profesorów zagranicznych do prowadzenia zajęć na kierunku *Bezpieczeństwo narodowe*;
 - oferta przedmiotów w języku angielskim dla studentów całej uczelni.

7) Sposoby doskonalenia jakości kształcenia:

Zapewnienie jak najwyższego poziomu jakości kształcenia w Uniwersytecie Humanistyczno-Przyrodniczym im. Jana Długosza w Częstochowie związane jest z funkcjonowaniem od 2008 r. Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Został on wprowadzony w Uniwersytecie razem z wytycznymi do projektowania programów studiów na danym wydziale, kierunku studiów, poziomie i profilu kształcenia oraz zarządzeniami Rektora Uniwersytetu, dotyczącymi m.in. struktury i zadań USZJK. Jego obecna struktura została określona w Uchwale Nr 144/2017 Senatu Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie z dnia 25 października 2017 r. zmieniająca uchwałę nr 144/2013 w sprawie Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. W związku z wdrażaniem USZJK zostały powołane uczelniane, wydziałowe i kierunkowe komisje, pracujące od lutego 2012 roku m.in. nad opracowaniem efektów uczenia się dla wszystkich kierunków studiów w Uniwersytecie, określaniem celów i metod zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia na kierunkach, wdrażaniem działań na rzecz podnoszenia jakości kształcenia oraz unowocześnieniem programów studiów. We wrześniu 2016 roku powołano nowe zespoły Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia na kadencję 2016-2020.

Uczelniany System Zapewnienia Jakości Kształcenia (USZJK) funkcjonuje w Uniwersytecie Humanistyczno-Przyrodniczym im. Jana Długosza w Częstochowie w celu zapewnienia i stałego podnoszenia jakości kształcenia.

USZJK funkcjonuje w oparciu o dobre doświadczenia w zapewnianiu i stałym podnoszeniu jakości kształcenia, regulując także mechanizmy jego monitorowania i doskonalenia na studiach pierwszego, drugiego i trzeciego stopnia, na jednolitych studiach magisterskich oraz na studiach podyplomowych, kursach, szkoleniach i w innych typach kształcenia. USZJK jest elementem misji i strategii, ma charakter ciągły i wymaga zaangażowania w realizację jego zadań całej społeczności akademickiej Uczelni.

Zasadnicze cele USZJK:

1. stałe monitorowanie realizacji procesu dydaktycznego w celu podnoszenia jakości kształcenia w Uniwersytecie;
2. stałe doskonalenie warunków realizacji i jakości procesu dydaktycznego;
3. tworzenie jednoznacznych procedur oceny metod i warunków kształcenia oraz programów studiów uwzględniających systemy stosowane w innych krajach, szczególnie w Unii Europejskiej;
4. prowadzenie właściwej polityki kadrowej w celu zapewnienia jakości kształcenia;
5. dostosowywanie oferty dydaktycznej do aktualnych potrzeb rynku pracy;
6. podnoszenie atrakcyjności i konkurencyjności Uniwersytetu na rynku edukacyjnym;
7. zwiększenie mobilności studentów i doktorantów w kraju i za granicą;
8. wspieranie innowacji dydaktycznych;
9. informowanie społeczeństwa, w szczególności uczniów szkół średnich, kandydatów na studia, pracodawców oraz administrację państwową i samorządową o jakości kształcenia i poziomie wykształcenia absolwentów Uniwersytetu;
10. podnoszenie świadomości korelacji osiągniętych efektów uczenia się i wyników badań naukowych;
11. opracowanie raportu samooceny jednostek dydaktycznych prowadzących dany kierunek;
12. podnoszenie rangi nauczania i budowanie etosu nauczyciela akademickiego.

W zakresie działania USZJK znajdują się:

1. analiza zasad i organizacji rekrutacji na studia;
2. monitorowanie jakości kształcenia, m.in. poprzez okresowe przeglądy programów studiów, ich analizę i ocenę;
3. ocena efektów uczenia się i metod ich weryfikacji;
4. ocena procesu nauczania;
5. ocena prawidłowości obsady zajęć dydaktycznych;
6. ocena systemu punktów ECTS oraz przenoszenia osiągnięć studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych;
7. ocena jakości i warunków prowadzenia zajęć dydaktycznych, bazy dydaktycznej, funkcjonowania bibliotek;
8. ocena jakości obsługi administracyjnej procesu dydaktycznego;

9. ocena dostępności informacji na temat studiów, kształcenia, programów i realizacji planów studiów;
10. badanie mobilności studentów i doktorantów;
11. ocena warunków socjalnych studentów i doktorantów;
12. analizowanie wyników monitoringu karier zawodowych absolwentów Uniwersytetu;
13. zbieranie opinii pracodawców o przygotowaniu merytorycznym zatrudnianych absolwentów Uniwersytetu;
14. ocena związków jakości kształcenia z wynikami prowadzonych badań naukowych;
15. gromadzenie, analizowanie i wykorzystywanie informacji dotyczących jakości kształcenia w celu komunikacji z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi;
16. monitorowanie i uaktualnianie aktów prawnych regulujących kwestie kształcenia i spraw socjalnych;
17. monitorowanie systemu oceny i nagradzania nauczycieli akademickich i pracowników administracyjnych związanych z procesem dydaktycznym;
18. inne zadania związane z uczestnictwem w europejskim obszarze szkolnictwa wyższego.

W ramach struktury Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Humanistyczno-Przyrodniczym im. Jana Długosza w Częstochowie (USZJK) zostały powołane na podstawie Zarządzenia wewnętrznego Nr R-0161/56/2016 Rektora Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie z dnia 19 lipca 2016 r. następujące jednostki o charakterze kadencyjnym:

1. Rada ds. Jakości Kształcenia (RJK);
2. Uczelniany Zespół ds. Ankietyzacji i Ewaluacji przy Radzie ds. Jakości Kształcenia (UZAE);
3. Wydziałowe Zespoły ds. Jakości Kształcenia (WZJK) – wydziałowe zespoły mogą być podzielone na Wydziałowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia oraz Wydziałowy Zespół ds. Oceny Jakości Kształcenia;
4. Kierunkowe Zespoły ds. Jakości Kształcenia dla poszczególnych kierunków (KZJK);
5. Zespoły Jednostek Międzywydziałowych ds. Jakości Kształcenia (ZJMJK).

Wszystkie zespoły powoływane są na okres jednej kadencji. Radę ds. Jakości Kształcenia oraz Uczelniany Zespół ds. Ankietyzacji i Ewaluacji przy Radzie ds. Jakości Kształcenia powołuje Rektor. Zespoły wydziałowe i kierunkowe zatwierdza Rada Wydziału na wniosek Dziekana wydziału, zespoły jednostek międzywydziałowych zatwierdza rada jednostki i akceptuje Prorektor ds. studenckich. Radę ds. Jakości Kształcenia tworzą: prorektor właściwy ds. dydaktyki jako przewodniczący UZAE, zastępca przewodniczącego UZAE, po jednym przedstawicielu z każdego z wydziałów (przedstawiciel wydziału zostaje wskazany przez dziekana spośród następujących osób: przewodniczący WZJK lub pełnomocnik wydziału do spraw zapewnienia jakości kształcenia, jeśli został na wydziale powołany), przewodniczący Rady Samorządu Studentów, przewodniczący Rady Samorządu Doktorantów, uczelniany koordynator ds. Erasmusa, przedstawiciel kierowników studiów podyplomowych wskazany przez prorektora właściwego ds. dydaktycznych, inne osoby wskazane przez rektora, w tym osoby zapewniające obsługę administracyjną oraz informatyczną związaną z udostępnianiem

informacji, badaniami ankietowymi oraz przetwarzaniem danych dotyczących jakości kształcenia.

W skład UZAE przy RJK wchodzi: po jednym przedstawicielu każdego z wydziałów, wskazanym przez dziekana, po jednym przedstawicielu jednostek międzywydziałowych wskazanym przez prorektora nadzorującego jednostki międzywydziałowe, po jednym przedstawicielu samorządu studentów i samorządu doktorantów wskazanym przez Rady Samorządów oraz przedstawiciel administracji Uczelni wskazany przez kanclerza. W skład zespołów wydziałowych wchodzi: prodziekan właściwy ds. dydaktycznych, przedstawiciele wszystkich instytutów wydziału, reprezentujący grupy samodzielnych i niesamodzielnych pracowników nauki, jeden przedstawiciel samorządu studentów, w przypadku wydziałów prowadzących studia doktoranckie jeden przedstawiciel samorządu doktorantów, wskazani przez właściwe wydziałowe Rady Samorządów, a także przedstawiciel administracji Wydziału wskazany przez dziekana. W skład zespołów wydziałowych wchodzi przedstawiciel kierowników studiów podyplomowych wskazany przez dziekana, a w przypadku wydziałów prowadzących studia doktoranckie także kierownicy studiów doktoranckich. Przewodniczącym Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia jest prodziekan właściwy ds. dydaktycznych lub osoba wskazana przez dziekana. W skład zespołów kierunkowych powinni wchodzić nauczyciele zaliczani do minimum kadrowego określonego kierunku oraz przedstawiciel samorządu studentów, a w przypadku kierunku studiów doktoranckich – przedstawiciel samorządu doktorantów, wskazani przez właściwe wydziałowe Rady Samorządów.

W skład zespołu kierunkowego powinni wchodzić jeden z przedstawicieli dyrekcji instytutów. Przewodniczącym zespołu kierunkowego powinien być przedstawiciel dyrekcji lub osoba wskazana przez dyrektora instytutu. Kierunkowe zespoły współpracują przy formowaniu i udoskonalaniu procesu dydaktycznego z przedstawicielami pracodawców i innych interesariuszy zewnętrznych.

Rada ds. Jakości Kształcenia (RJK). Do zadań Rady ds. Jakości Kształcenia należą przede wszystkim:

1. opracowanie strategii działań mających na celu zapewnianie i doskonalenie jakości kształcenia w UJD na wszystkich poziomach i formach studiów, a także ciągłego doskonalenia USZJK;
2. opracowanie prawnych, merytorycznych i technicznych zasad funkcjonowania USZJK; koordynowanie prac zespołów USZJK, wsparcie i monitorowanie działań Wydziałowych Systemów Zapewnienia Jakości Kształcenia, w tym tworzenie wytycznych dla zespołów Uczelnianych, wydziałowych i kierunkowych w zakresie zapewniania jakości kształcenia;
3. wskazywanie możliwości rozwoju systemu obsługi studentów i doktorantów USOS;
4. określanie planu działań zmierzającego do podniesienia wiedzy nauczycieli akademickich w zakresie działalności dydaktycznej i jakości kształcenia (szkolenia, seminaria, warsztaty, itp.);
5. rozwijanie mobilności studentów i doktorantów;
6. przedstawianie rektorowi oraz Senatowi propozycji działań mających na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Przewodniczący RJK przedstawia Rektorowi coroczne sprawozdanie z funkcjonowania USZJK oraz działań w zakresie zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia. Sprawozdanie jest przedstawiane Senatowi na posiedzeniu wrześnieowym.

Uczelniany Zespół ds. Ankietyzacji i Ewaluacji (UZAE). Działa przy Radzie Jakości ds. Kształcenia i otrzymuje od niej zalecenia. Do zadań Uczelnianego Zespołu ds. Ankietyzacji i Ewaluacji należy opracowanie propozycji dotyczących:

1. opracowanie form, formularzy i harmonogramu badań ankietowych studentów, doktorantów, pracowników i absolwentów, zgodnie z wytycznymi Rady ds. Jakości Kształcenia, dotyczących w szczególności programów studiów, efektów uczenia się, oceny zajęć, warunków prowadzenia zajęć, bazy dydaktycznej, itp.;
2. analizowanie wyników i przygotowanie raportów z badań ankietowych;
3. upowszechnianie wyników i raportów z badań ankietowych na poziomie ogólnouczelnianym.

Wydziałowe Zespoły ds. Jakości Kształcenia (WZJK) podejmują działania na rzecz zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia na prowadzonych w jednostce studiach I, II i III stopnia oraz na studiach podyplomowych i kursach.

Do zadań WZJK w należą w szczególności:

1. proponowanie metod doskonalenia procesu kształcenia, w tym m.in. metod i form kształcenia, realizacji i weryfikacji efektów uczenia się, itp. z uwzględnieniem opinii interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych;
2. proponowanie działań mających na celu podnoszenia kwalifikacji dydaktycznych kadry akademickiej;
3. proponowanie działań mających na celu podnoszenie jakości obsługi administracyjnej procesu dydaktycznego;
4. proponowanie sposobów poprawy warunków studiowania studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych;
5. analizowanie, przygotowywanie raportów i publikowanie wyników badań ankietowych;
6. przygotowanie i upowszechnianie informacji na temat jakości kształcenia prowadzonego na wydziale.

WZJK przedstawiają propozycje rozwiązań i procedur dotyczących zapewnienia jakości kształcenia RJK.

W zakresie dotyczącym programów studiów i zapewnienia jakości kształcenia na kierunkach prowadzonych przez wydział WZJK przedstawiają propozycje działań dziekanom i Radom Wydziałów.

WZJK przekazują coroczne (do 30 lipca) informacje o swojej działalności do dziekana i RJK.

Kierunkowe Zespoły ds. Jakości Kształcenia (KZJK) Kierunkowe Zespoły ds. Jakości Kształcenia podejmują działania na rzecz zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia na kierunkach. Zespoły Jednostek Międzywydziałowych ds. Jakości Kształcenia podejmują działania na rzecz zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia w jednostkach międzywydziałowych. KZJK otrzymują zalecenia przede wszystkim od Wydziałowych Zespołów ds. Jakości Kształcenia.

Do zadań Kierunkowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia należą w szczególności:

1. określanie celów i metod zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia na wybranym kierunku oraz wdrażanie działań na rzecz podnoszenia jakości kształcenia;

2. analizowanie zgodności kształcenia prowadzonego na kierunkach, specjalnościach i specjalizacjach ze strategią, misją i polityką jakości Uczelni i wydziału;
3. proponowanie zmian w programach studiów zgodnie z obowiązującymi aktami prawnymi oraz z uwzględnieniem oczekiwań rynku pracy, opinii interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, a także wniosków z monitorowania kariery zawodowej absolwenta;
4. inicjowanie zmian w zakresie metod doskonalenia procesu kształcenia na kierunku, w tym m.in. metod i form kształcenia, realizacji i weryfikacji efektów uczenia się, infrastruktury dydaktycznej i warunków prowadzenia zajęć, itp.
5. analiza sposobów weryfikacji zakładanych efektów uczenia się na danych kierunkach;
6. nadzorowanie realizacji systemu akumulacji i transferu punktów ECTS na kierunku i monitorowanie systemu przy uwzględnieniu opinii studentów, doktorantów i słuchaczy;
7. monitorowanie prawidłowości zasad oceniania studentów i doktorantów na kierunku;
8. monitorowanie jakości prac dyplomowych, rzetelności ich oceniania na poszczególnych kierunkach oraz sposobu przeprowadzania egzaminów dyplomowych.

Kierunkowe Zespoły i Zespoły Jednostek Międzywydziałowych przedstawiają propozycje rozwiązań i działań dotyczących jakości kształcenia innym zespołom USZJK zgodnie z zakresem ich kompetencji. W zakresie dotyczącym jakości kształcenia na kierunku Kierunkowe Zespoły przedstawiają propozycje działań dyrektorom i Radom Instytutów.

Kierunkowe Zespoły dokonują corocznej oceny efektów uczenia się oraz przedstawiają syntetyczne i szczegółowe wyniki działań dyrektorowi Instytutu, dziekanowi Wydziału oraz wydziałowym zespołom ds. jakości kształcenia do 15 lipca.

Zespoły Jednostek Międzywydziałowych dokonują corocznej oceny efektów uczenia się i przedstawiają ją przed zakończeniem roku akademickiego (do 15 lipca) dziekanom oraz Radzie ds. Jakości Kształcenia.

W ramach wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia doniosłą rolę odgrywają kwestie związane z procesem dyplomowania, na które składają się: sposób przeprowadzania i zasady oceny egzaminu dyplomowego, reguły określające zasady przygotowania i oceny prac dyplomowych oraz kwestie związane z monitorowaniem jakości prac dyplomowych i rzetelności ich oceniania a także sposobu przeprowadzania egzaminów dyplomowych. Zasady dyplomowania zostały określone w Regulaminie Studiów stanowiącym załącznik do Uchwały Nr 19/2015 Senatu Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie. Zgodnie z postanowieniami niniejszego aktu normatywnego praca dyplomowa winna być napisana w języku polskim i poddana weryfikacji za pomocą odpowiedniego oprogramowania pod kątem naruszenia praw autorskich. Wraz ze złożeniem pracy dyplomowej na studencie ciąży obowiązek złożenia oświadczenia o własnym autorstwie pracy. Student obowiązany jest do złożenia pracy dyplomowej nie później niż do końca ostatniego semestru studiów.

Studentowi przysługuje prawo do wyboru osoby prowadzącej seminarium oraz tematu pracy dyplomowej, co bezsprzecznie sprzyja podnoszeniu jakości kształcenia i pozwala na przeprowadzenie przez studenta badań naukowych w interesującej go tematyce. Należy jednak zaznaczyć, że tematyka pracy musi wykazywać związek ze studiowanym kierunkiem studiów. Student przygotowuje prace dyplomową na studiach magisterskich pod kierunkiem profesora lub doktora habilitowanego. Powierzenie prowadzenia seminarium na rzecz nauczyciela

akademickiego ze stopniem doktora wymaga zgody Rady Wydziału. Rozwiązanie takie ma na celu utrzymanie wysokich standardów procesu kształcenia. Oceny pracy dyplomowej dokonuje promotor oraz jeden recenzent. Tematy prac dyplomowych wybranych przez studentów w ramach seminariów dyplomowych podlegają zatwierdzeniu przez Radę Instytutu.

Regulamin studiów określa także ogólne warunki przeprowadzania egzaminu dyplomowego. Aby student mógł przystąpić do takiego egzaminu musi uzyskać wszystkie efekty uczenia się przewidziane programem studiów na danym kierunku oraz uzyskać co najmniej ocenę dostateczną z pracy dyplomowej. Egzamin dyplomowy odbywa się przed komisją powoływaną przez dziekana w skład której wchodzi: przewodniczący, promotor oraz recenzent.

Na Wydziale Filologiczno-Historycznym ustanowione zostały szczegółowe zasady dyplomowania na podstawie załącznika do uchwały Rady Wydziału wprowadzającej Regulamin Dyplomowania Wydziału Filologiczno-Historycznego. Dokument ten stanowi doprecyzowanie kwestii związanych z procesem dyplomowania. Zostały w nim szczegółowo omówione takie zagadnienia jak:

1. Przygotowanie pracy dyplomowej;
2. Wybór tematu pracy;
3. Zatwierdzenie pracy dyplomowej, zaliczenie seminarium oraz złożenie pracy do dziekanatu;
4. Recenzja i ocena pracy;
5. Egzamin dyplomowy.

W celu zapobiegania plagiatom i ochrony praw autorskich Instytut Nauk Społecznych i Bezpieczeństwa korzysta z wprowadzonego na UJD Jednolitego Systemu Antyplagiatowego (JSA). Badaniu systemem antyplagiatowym od roku akademickiego 2015/2016 poddawane są wszystkie pisemne prace dyplomowe powstające w Uczelni.

Istotne miejsce w systemie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia zajmuje monitorowanie jakości prac dyplomowych, rzetelności ich oceniania oraz sposobu przeprowadzania egzaminów dyplomowych, które wykonywane są przez właściwy Kierunkowy Zespół ds. Jakości Kształcenia. Wnioski z analizy rozwiązań związanych z procesem dyplomowania są przekazywane do pozostałych jednostek Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, gdzie są poddawane wnikliwej analizie i służą podejmowaniu dalszych działań projakościowych.

Ze względu na fakt, iż kształcenie na kierunku *Bezpieczeństwo narodowe* oparte zostało na profilu praktycznym kształtując opis programu studiów silny nacisk położono na określenie i realizację praktyk zawodowych. W programie studiów zostały uwzględnione praktyki zawodowe w wymiarze 3 miesiące, do których przypisano 12 pkt ECTS, realizowane jako praktyki ciągłe w każdym semestrze.

Przebieg praktyki będzie monitorowany w sposób dwutorowy. Po pierwsze, każdy student w miejscu odbywania praktyki otrzyma opiekuna praktyki w placówce. Do jego obowiązków należy m.in. nadzorowanie wykonywania przez studenta powierzonych mu czynności oraz udzielanie porad i niezbędnego wsparcia. Po drugie, opiekę nad studentami w czasie realizacji praktyk zawodowych będzie sprawował uczelniany opiekun praktyk studenckich, do którego obowiązków należy przede wszystkim kontrolowanie i monitorowanie przebiegu i odbywania praktyk przez studentów.

Tak określona organizacja praktyk studenckich ma za zadanie w jak najpełniejszy sposób zobrazować studentom ich przyszłą pracę zawodową. Daje również gwarancję uzyskania przez

studenta zakładanych efektów uczenia się z realizacji praktyk. W toku prac nad kierunkiem *Bezpieczeństwo narodowe*, przede wszystkim poprzez zintensyfikowaną współpracę z gronem interesariuszy zewnętrznych zapewniono właściwą organizację praktyk.

W trosce o wysoki poziom kadry dydaktycznej stosowane są ww. procedury Systemu Jakości Kształcenia oraz Zarządzenia i Uchwały Senatu Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie. Prowadzone są hospitacje nauczycieli prowadzących zajęcia w INSiB (dokumentacją dysponuje Dyrektor INSiB ds. Dydaktyki); uczestnictwo kadry w szkoleniach z e-learningu i nowych technologii nauczania, tutoring, PRK oraz ochrony danych osobowych. Pracownicy dydaktyczni i naukowo-dydaktyczni podlegają okresowej ocenie pracowniczej oraz w każdym semestrze zajęcia przez nich prowadzone poddawane są ocenie studentów.

Nauczyciele akademicy zobowiązani są do zapoznania się z wynikami ankiet studenckich po każdym ocenianym cyklu i wprowadzać wszelkie niezbędne działania naprawcze w zakresie sposobu i rzetelności prowadzenia zajęć, pracy ze studentami oraz dostępności w ramach konsultacji; wyniki ankiet uwzględnione są także w okresowej ocenie nauczyciela akademickiego.

8) Dodatkowe informacje: **brak**

Załączniki:

- plan studiów,
- karty przedmiotów (sylabusy).

Program studiów ustalony Uchwałą Senatu nr 105/2019 z dnia 26.06.2019r.